

Elävätkö murteet?

- 16.00 Murteet elävät! Leena Marsio, Museovirasto ja Sirpa Huttunen, Kalevalaisten Naisten Liitto
- 16.15 Kotiseudulta kajahtaa, Anna-Maija Korhonen, Suomen Kotiseutuliitto
- 16.20 Miten murteiden muutosta voi tutkia? Marjatta Palander, Itä-Suomen yliopisto
- 16.35 Murreaineistoja Kotuksen verkkopalveluissa, Ulriikka Puura, Kotimaisten kielten keskus
- 16.40 Ruotsinkieliset aineisto, Yrsa Lindqvist, Svenska Litteratursällskapet i Finland
- 16.45 Eläviä esimerkkejä eri puolilta Suomea
- Trossaaminen Etelä-Pohjanmaalta, Anita Malkamäki, Seinäjoen Kalevalaiset Naiset
 - Tälviisii – karjalan murteet somessa, Mervi Piipponen, Karjalan liitto
 - Murteet matkailuelämyksenä, Leena Sälli, auktorisoitu alue- ja paikallisopas, Ikaalinen
- 17.20 Keskustelua
- 17.30 Jakautuminen pienryhmiin: Elävätkö murteet? Hyviä työkaluja murretyöhön. Jaa oma onnistumisesi tai mietteesi.
- 17.50 Yhteenvetoa
- 18.00 Webinaari päättyy

Murteet elävät!

Leena Marsio, erikoisasiantuntija,
Museovirasto

Sirpa Huttunen, toiminnanjohtaja
Kalevalaisten Naisten Liitto

Aineeton kulttuuriperintö

"Aineettomalla kulttuuriperinnöllä" tarkoitetaan **käytäntöjä, kuvauksia, ilmauksia, tietoa, taitoja** – sekä niihin liittyviä välineitä, esineitä, artefakteja ja kulttuurisia tiloja – jotka yhteisöt, ryhmät ja joissain tapauksissa yksityishenkilöt **tunnustavat osaksi** kulttuuriperintöään.

Tätä aineetonta kulttuuriperintöä, joka **siirtyy sukupolvelta toiselle**, yhteisöt ja ryhmät **luovat jatkuvasti uudelleen** suhteessa ympäristöönsä, vuorovaikutuksessa, luonnon ja oman historiansa kanssa, ja se tuo heille tunteen **identiteetistä** ja jatkuvuudesta, edistäen siten kulttuurisen moninaisuuden ja inhimillisen luovuuden kunnioitusta." (Unesco)

- Juhlat ja tavat
- Luonto ja maailmankaikkeus
- Esittävät taiteet
- Musiikki ja tanssi
- Suullinen perinne
- Ruokaperinteet
- Käsityötaidot
- Pelit ja leikit

Kuva: Wikimedia Commons/ Timo K.

Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta

- Kansainvälinen sopimus ohjaa elävän perinnön suojelua (vuodelta 2003)
- 180 valtiota mukana sopimuksessa (Suomi vuodesta 2013), yli 190 akkreditoitunutta järjestöä (Kansanmusiikki-instituutti ja Taitoliitto Suomesta)
- Tarkoituksena edistää elävän perinnön tunnistamista ja vaalimista, lisätä ymmärrystä ja kansainvälistä yhteistyötä
- Yhteisöt ja suojeleminen työn ytimessä
- Maailmanperintösopimuksen ”sisarsopimus”
- Museovirasto koordinoi työtä Suomessa

Korealainen Yeondeunghoe-festivaali
Kuva: Korean Culture and Information Service

Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelot

1. Ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelo (463 kohdetta)

2. Kiireellistä suojelua vaativan aineettoman kulttuuriperinnön luettelo (64 kohdetta)

3. Parhaiden suojelukäytäntöjen rekisteri (22 kohdetta)

Kansainvälisillä luetteloilla tuodaan näkyvyyttä elävälle perinnölle

Luetteloissa on jo 549 kohdetta 127 maasta, lista täydentyy vuosittain

Saunakulttuuri Suomessa (12/2020)
Kaustislainen viulunsoitto (12/2021)
Pohjoismainen limisaumaveneperinne (12/2021)

<https://ich.unesco.org/dive/>

Lue

Muokkaa

Muokkaa wikitekstiä

Näytä historia

Muut

Hae Elävä perintö -wikistä

ELÄVÄN PERINNÖN WIKILUETTELO

Tällä sivustolla esitellään esimerkkejä elävästä perinnöstä Suomessa. Elävää kulttuuriperintöämme tunnustetaan ja tallennetaan osana Unescon aineettoman kulttuuriperinnön yleissopimusta. Sivuston sisällöt ovat yhteisöjen tuottamia ja sitä ylläpitää Museovirasto.

Tule mukaan tekemään perinne näkyväksi ja ilmoita ilmiö yhteiseen wikiluetteloon. Tehdään yhdessä, vaalitaan ja siirretään eteenpäin.

Tervetuloa talkoisiin!

Elävän perinnön kansallinen luettelo

Etusivu
Esittely
Kartta
Meidän perintö

Rihealueet

Juhlat ja tavat
Musiikki ja tanssi
Esittävät taiteet
Suullinen perinne
Käsityötaidot
Ruokaperinteet
Pelit ja leikit
Luonto ja maailmankaikkeus
Hyvät käytännöt

Osoittu

Ohjeita
Lisää ilmiö
Lisää hyvä käytäntö
Lisää kuva

Kansallinen luettelo

Esittely
Luettelo
Arvio
Arvioyhteenvedot

Työkalut

Tänne viittaavat sivut
Linkitettyjen sivujen muutokset
Tallenna tiedosto
Toimintosivut
Tulostettava versio
Ikilinkki
Sivun tiedot
Sivun ominaisuudet

Muut

Mitä suullista perinnettä luettelosta jo löytyy?

- Suullinen perinne liittyy kaikkiin muihin osa-alueisiin
- Lapsille nukkumaan mennessä luettavat **iltasadut**
- **Laihian nuukuus**, johon liittyvät tarinat ja vitsit tunnetaan koko Suomessa
- Itämerensuomalainen **äänellä itkeminen**
- **Balladien** laulaminen ja tanssiminen
- **Körttiveisuu**

Tule mukaan!

- Mikä on elävää perintöä meidän kunnassa / maakunnassa? Mukana jo mm. *Euran rinkilät, unikeonpäivä Naantalissa, joulurauhan julistus Turussa, Tornionjoen koskikalastuskulttuuri, Mikkelin markkinat, Nivalan kapinaviikot...*
- *Mitä suullista perinnettä luetteloon voisi vielä lisätä?*
- Mitä elävän perinnön Wikiluetteloon / Kansalliseen luetteloon?
- Mitä uudenlaista yhteistyötä, projekteja ja matkailutuotteita voisimme rakentaa elävään perintöön liittyen?

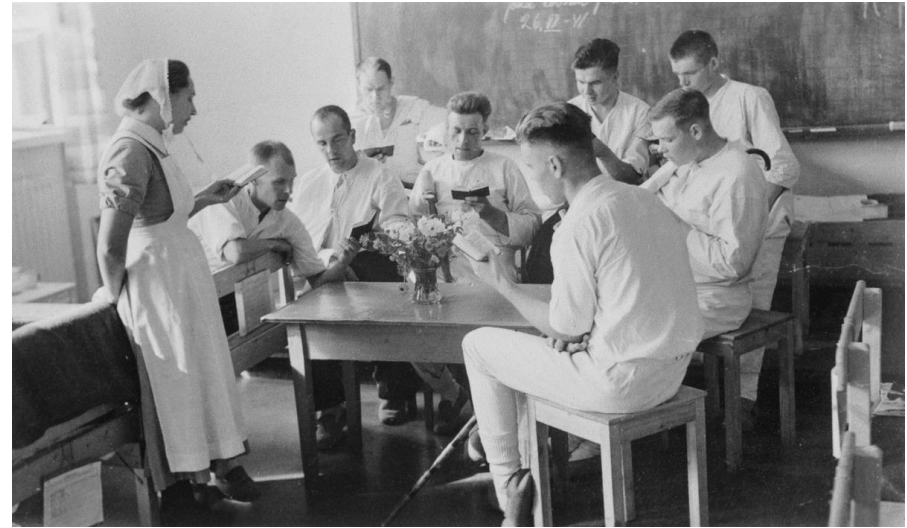
Suullisen perinteen rinki

- Suullinen rinki kutsuu yhteen suullisen perinteen ystäviä ja aiheen parissa toimivia tahoja
- Tarinankertoja, yhdistysaktiiveja, arkistoammattilaisia ja tutkijoita
- Mitä on tämän päivän suullinen perinne? Mitä työtä tehdään?
- Yhteisiä tapahtumia
 - Jatka tarinaa 2019 Kalevalan päivän etkot: 19 tarinapajaa Kansallismuseossa Helsingissä > tarinapajat -työkalupakki
 - Runolauluviikon tapahtumat 2020
 - Murrewebinaari 2021
- Murteet aina elävä aihe ”suattaapa hyvinnii olla, tae olla olematta”
- Meiliä Sirpalle! Sirpa.Huttunen@Kalevalaistennaistenliitto.fi

Murrekysely

- Kyselyyn vastasi aktiiveja yli 30 eri yhdistyksestä tai yhteisöstä
- Monet vastaajista kokevat, että murteilla on merkittävä rooli yhteisön toiminnassa
- Eri alueiden murteiden näkyminen ja kuuluminen koetaan rikkautena
- Toisaalta murteiden säilymisestä ollaan huolissaan

Kuvat: Museovirasto, Ritvalan nuorisoseura

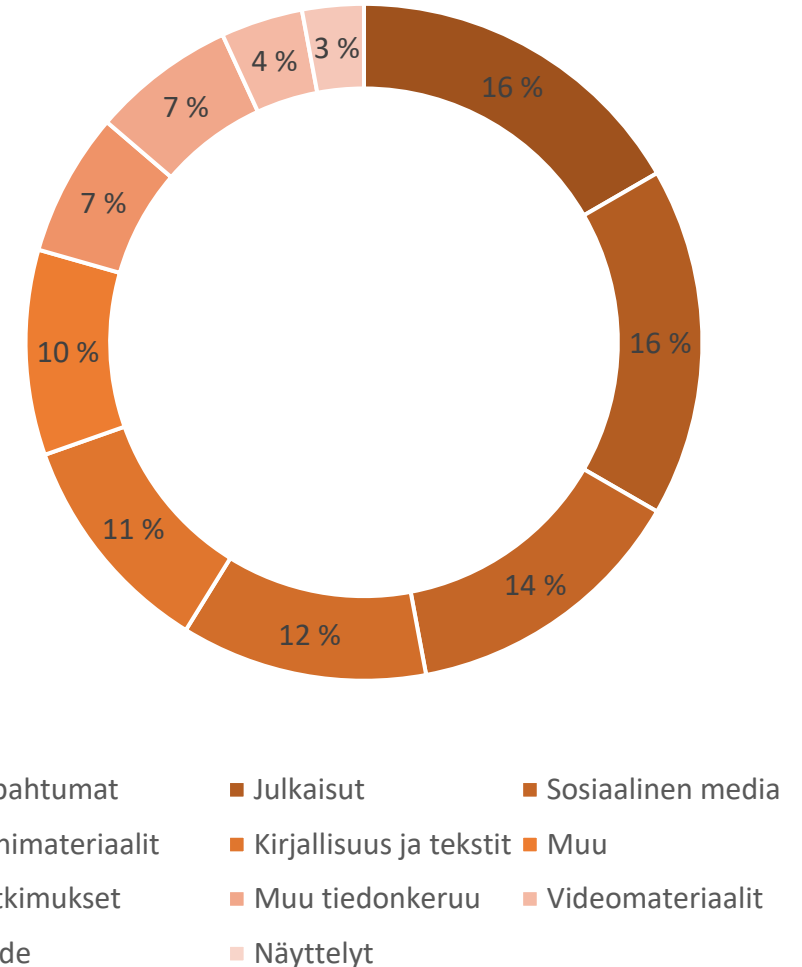
Murteiden merkitys toiminnassa

- Murre on osa arkista kanssakäymistä: murre sanat vilahtelevat keskusteluissa ja ne myös synnyttävät keskustelua
- Murre on tärkeä osa identiteettiä: esimerkiksi **trossaamisen** kerrotaan kuuluvan eteläpohjalaiseen luonteeseen
- Vaikka murteet eivät olisi erityisen näkyviä, niitä arvostetaan ja niiden käyttöön kannustetaan
- **Murretta pyritään pitämään elävänä myös tässä ajassa**

Murteisiin liittyvät työkalut

- Tärkeimmät käytössä olevat työkalut ovat **tapahtumat** ja **julkaisut**
 - Murretyöpajoja ja –visailuja
 - Murrerunoja luetaan juhlissa ja julkaistaan paikallislehdissä
- Myös **sosiaalinen media, äänimateriaalit ja kirjallisuus ja tekstit** ovat merkittävässä roolissa
 - Internet ja sosiaalinen media tuo murteiden käyttöön ajankohtaisuutta ja vahvistaa niiden käyttöä
 - Tietoa murteista kootaan kotisivuille ja kirjoihin
 - Kotimaisten kielten keskuksen murreäänitteet

Kiitos! Tack! Thank you!

www.aineetonkulttuuriperinto.fi

wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi

[Elävä perintö Facebook](#)

[Elävä perintö Youtube](#)